

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 21. novembra 2017¹

Zadeva C-191/16

Romano Pesciotti
proti
Bundesrepublik Deutschland

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Landgericht Berlin (deželno sodišče v Berlinu, Nemčija))

„Predhodno odločanje – Državljanstvo Unije – Člena 18 in 21 PDEU – Sporazum o izročitvi med EU in ZDA – Ustavna določba države članice o prepovedi izročitve lastnih državljanov tretjim državam – Različno obravnavanje državljanov drugih držav članic – Tožba za ugotovitev, da je izročitev državljana druge države članice Združenim državam očitna kršitev prava Unije, na podlagi katere se uveljavlja odgovornost zadevne države članice“

1. S tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe je Sodišče pozvano, naj razloži člena 18 in 21 PDEU na področju izročitve, dana pa mu je tudi priložnost, da pojasni obseg svoje sodbe z dne 6. septembra 2016, Petruhhin².

2. Sodišče bo moralo tako odločiti, ali je treba člena 18 in 21 PDEU v okoliščinah, kot so te v sporu o glavni stvari, razlagati tako, da nasprotujeta temu, da država članica, ki jo tretja država v okviru sporazuma o izročitvi med Evropsko unijo in zadnjenavedeno državo zaprosi za izročitev državljana Unije, ki je državljan druge države članice in je v zaproseni državi članici, temu zaprosilu ugoti. V naslednjih preudarkih bom Sodišču na podlagi spoznanj iz sodbe z dne 6. septembra 2016, Petruhhin³, predlagal, naj na to vprašanje odgovori nikalno.

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

3. Sporazum o izročitvi med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike z dne 25. junija 2003⁴ v členu 10, naslovljenem „Zaprosila za izročitev ali predajo iz več držav“, določa:

„1. Če zaprosena država prejme prošnje za izročitev iste osebe iz države prosilke in od katere koli druge države ali držav, zaradi istega ali različnih kaznivih dejanj, izvršilna oblast zaprosene države odloči, ali bo osebo izročila, in določi, kateri državi jo bo izročila.“

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² C-182/15, EU:C:2016:630.

³ C-182/15, EU:C:2016:630.

⁴ UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 161, v nadaljevanju: sporazum EU-ZDA.

2. Če zaprosena država prejme zaprosilo za izročitev iz Združenih držav Amerike in zaprosilo za predajo na podlagi evropskega pripornege naloga za isto osebo, zaradi istega ali različnih kaznivih dejanj, pristojni organ zaprosene države članice odloči, ali bo osebo izročil, in določi, kateri državi jo bo izročil. V ta namen je pristojni organ izvršilni organ zaprosene države članice, če na podlagi dvostranske pogodbe o izročitvi, ki velja med Združenimi državami in državo članico, o več zaprosilih odloča ta organ; če v dvostranski pogodbi o izročitvi ni tako predvideno, pristojni organ imenuje država članica v skladu s členom 19.

3. Pri odločanju na podlagi odstavkov 1 in 2 zaprosena država upošteva vse dejavnike, med drugim tudi dejavnike, ki so določeni v veljavni pogodbi o izročitvi, in če še niso določeni, naslednje dejavnike:

- (a) ali so zaprosila izdana v skladu s pogodbo;
- (b) kraje, kjer so bila storjena kazniva dejanja;
- (c) ustrezne interese držav prosilk;
- (d) teže kaznivih dejanj;
- (e) državljanstvo žrtve;
- (f) možnost kasnejše izročitve med državami prosilkami; in
- (g) čas prejema prošenj držav prosilk.“

4. Člen 17 tega sporazuma, naslovljen „Neodstopanja“, določa:

„1. Ta sporazum ne posega v možnost, ki jo zaproseni državi daje dvostranska pogodba o izročitvi v veljavi med državo članico in Združenimi državami Amerike, da uveljavlja razloge za zavrnitev, izhajajoče iz zadev, ki jih ta sporazum ne ureja.

2. Če ustavna načela ali zavezujoče dokončne sodne odločbe zaprosene države članice lahko predstavljajo oviro za izpolnitev obveznosti izročitve in če v tem sporazumu ali v veljavni dvostranski pogodbi ni predvideno, kako rešiti zadevo, se zaprosena država in država prosilka o tem posvetujeta.“

B. Nemško pravo

1. Ustava

5. Člen 16(2) Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (ustava Zvezne republike Nemčije) z dne 23. maja 1949⁵, kakor je bila nazadnje spremenjena s členom 1 zakona z dne 23. decembra 2014⁶, določa:

„Nemški državljani ne smejo biti izročeni tujim državam. Za izročitev državi članici Evropske unije ali mednarodnemu sodišču se lahko z zakonom sprejmejo predpisi o odstopanju, če so zagotovljena načela pravne države.“

⁵ BGBl. 1949, str. 1.

⁶ BGBl. 2014 I, str. 2438, v nadaljevanju: ustava.

2. IRG

6. Gesetz über internationale Rechtshilfe in Strafsachen (zakon o mednarodni pravni pomoči v kazenskih zadevah) z dne 23. decembra 1982⁷ v členu 12, naslovljenem „Odobritev izročitve“, določa:

„Izročitev se lahko odobri samo, če jo je sodišče razglasilo za dopustno.“

7. Člen 13(1) IRG, naslovljen „Stvarna pristojnost“, določa:

„1. Sodno odločbo izda [...] Oberlandesgericht [(višje deželno sodišče)]. Zoper odločbo Oberlandesgericht [(višje deželno sodišče)] ni pritožbe [...].“

8. Člen 23 IRG, naslovljen „Odločitev o pripombah kazensko preganjane osebe“, določa:

„O pripombah kazensko preganjane osebe zoper nalog za prijetje, izdan za izročitev, ali njegovo izvršitev odloča Oberlandesgericht [(višje deželno sodišče)].“

9. Člen 74(1) IRG določa:

„Zvezno ministrstvo za pravosodje in varstvo potrošnikov odloča o tujih prošnjah za medsebojno pravno pomoč in o predložitvi prošenj za medsebojno pravno pomoč tujim državam v soglasju z ministrstvom za zunanje zadeve in drugimi zveznimi ministrstvi, na dejavnosti katerih se nanaša medsebojna pravna pomoč.“

II. Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

10. Ameriški organi so zaradi kazenskega pregona zaprosili za izročitev Romana Pisciotija, italijanskega državljana, ki je od leta 2007 osumljen protikonkurenčnega usklajevanja cen v Združenih državah.

11. US District Court for the Southern District of Florida in Fort Lauderdale (zvezno okrajno sodišče Združenih držav Amerike za južni sodni okraj zvezne države Florida v Fort Lauderdaleu) je 26. avgusta 2010 zoper njega izdalo nalog za prijetje, velika porota istega sodišča pa obtožnico. R. Piscioti je bil obdolžen, da je bil vključen v delovno skupino distributerjev proizvajalcev cevi za uporabo v pomorstvu, ki so od leta 1999 do konca leta 2006 z delitvijo tržnih deležev na trgu teh cevi na Floridi (Združene države) in drugod omejevali konkurenco.

12. Ko je R. Piscioti, ki je letel iz Nigerije v Italijo, 17. junija 2013 prestopal na letališču v Frankfurtu na Majni (Nemčija), so ga prijeli uslužbenci nemške zvezne policije.

13. R. Piscioti je bil 18. junija 2013, da bi se lahko začel postopek za pridobitev ameriškega zaprosila za izročitev, priveden pred Amtsgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija). S poenostavljeno neformalno izročitvijo se ni strinjal.

14. S sklepom Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija) z dne 24. junija 2013 je bil zoper R. Pisciotija odrejen začasni izročitveni pripor. Združene države Amerike so Zvezni republiki Nemčiji 7. avgusta 2013 poslale formalno zaprosilo za izročitev.

⁷ BGBl. 1982 I, str. 2071, v nadaljevanju: IRG.

15. Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni, Nemčija) je 16. avgusta 2013 odredilo nadaljevanje začasnega izročitvenega pripora v obliki formalnega izročitvenega pripora.

16. Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) je s sklepom z dne 22. januarja 2014 izročitev R. Pisciottija razglasilo za dopustno.

17. R. Pisciotti je 6. februarja 2014, da bi preprečil izvršitev sklepa Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) z dne 22. januarja 2014, pri Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče, Nemčija) vložil predlog za izdajo začasne odredbe. Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče) je s sklepom z dne 17. februarja ta predlog zavrnilo.

18. R. Pisciotti je v dopisu z dne 26. februarja 2014 Bundesministerium der Justiz (zvezno ministrstvo za pravosodje, Nemčija) navedel, da bi bila njegova izročitev v nasprotju s pravom Unije, saj bi bila dobesedna uporaba člena 16(2), prvi stavek, ustave samo za nemške državljane v nasprotju s splošnim načelom prepovedi diskriminacije.

19. Nemška vlada je 17. marca 2014 odobrila izročitev R. Pisciottija, ki je bila izvršena 3. aprila 2014.

20. R. Pisciotti je tega istega 17. marca vložil tožbo pri Landgericht Berlin (deželno sodišče v Berlinu, Nemčija), ki je predložitveno sodišče, da bi se ugotovila odgovornost Zvezne republike Nemčije, ker je dovolila njegovo izročitev Združenim državam Amerike, in da bi se ji naložilo plačilo odškodnine.

21. R. Pisciotti je v kazenskem postopku, ki je potekal proti njemu v ZDA, priznal krivdo in je bil obsojen na kazen zapora dveh let, v katero se je vštelo devet mesecev in 16 dni, ki jih je preстал v priporu v Nemčiji, in na denarno kazen 50.000 ameriških dolarjev (USD) (približno 42.671 EUR). R. Pisciotti je prestajal kazen zapora v ZDA, dokler ga niso 14. aprila 2015 spustili na prostost.

22. Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je Zvezna republika Nemčija v skladu s sodno prakso Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče) dolžna izvajati lasten nadzor nad zakonitostjo odobritve izročitve in spoštovati morebitne obveznosti po mednarodnem pravu, pri čemer obe dolžnosti izhajata iz členov 1(3) in 20(3) ustave. Dodaja, da je Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče) zlasti v primeru R. Pisciottija menilo, da se prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva iz člena 18 PDEU pri izročitvah med Nemčijo in tretjimi državami ne uporablja, saj ta tema ne spada na področje uporabe prava Unije.

23. Predložitveno sodišče v nasprotju z Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče) navaja, da se mu zdi, da se pravo Unije v obravnavani zadevi uporablja. Poudarja, da je R. Pisciotti z vmesnim pristankom v Frankfurtu na Majni med letom iz Nigerije v Italijo uveljavil pravico do prostega gibanja iz člena 21(1) PDEU. Poleg tega bi izročitev Združenim državam po njegovem mnenju lahko spadala na področje uporabe prava Unije tudi zaradi sporazuma EU-ZDA.

24. Predložitveno sodišče se sprašuje, ali bi bilo člen 17(2) tega sporazuma vseeno mogoče razumeti tako, da uvaža izjemo k uporabi prava Unije in da lahko zato upravičuje diskriminacijo na podlagi državljanstva. Vendar meni, da se taka upravičenost ob upoštevanju primarne zakonodaje ne uporablja.

25. To sodišče želi v primeru kršitve prava Unije izvedeti, ali je ta kršitev „dovolj resna“ za pridobitev pravice do odškodnine. Navaja, da se nagiba k pritrdilnemu odgovoru, in poudarja, da ima država po njegovem mnenju izredno majhno ali celo neobstoječe polje proste presoje, pri tem pa se opira na sodbo z dne 4. julija 2000, Haim⁸. Vendar ima v zvezi s tem dvome, ali se sodni preizkus dopustnosti zaprosila za izročitev opravi, preden država sprejme odločitev o izročitvi. Kar zadeva odgovornost države za napako sodišča, iz sodbe z dne 30. septembra 2003, Köbler⁹, izhaja, da se zahteva „očitna“ kršitev. Poleg tega v času, ko je Zvezna republika Nemčija sprejela odločitev, o tem vprašanju ni obstajala sodna praksa Sodišča, zato se je oprla na sodbe Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) in Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče), v skladu s katerimi vprašanje izročitve R. Pisciottija ni spadalo na področje uporabe prava Unije.

26. V teh okoliščinah je Landgericht Berlin (deželno sodišče v Berlinu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. a) Ali so izročitve med državo članico in tretjo državo tema, ki ne glede na posamezni primer nikoli ne spada na stvarno področje uporabe Pogodb, tako da prepoved diskriminacije na podlagi prava EU iz člena 18, prvi odstavek, PDEU ob (dobesedni) uporabi ustavnopravne določbe (v obravnavanem primeru: člen 16(2), prvi stavek, ustave), na podlagi katere so prepovedane samo izročitve lastnih državljanov tretjim državam, ni upoštevna?
 - b) Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen: Ali je treba na prvo vprašanje odgovoriti drugače, če gre za izročitev med državo članico in Združenimi državami Amerike na podlagi sporazuma [EU-ZDA]?
2. Če izročitve med državami članicami in Združenimi državami Amerike niso avtomatično izvzete s področja uporabe Pogodb:

Ali je treba člen 18, prvi odstavek, PDEU in zadevno upoštevno sodno prakso Sodišča razlagati tako, da država članica neupravičeno krši prepoved diskriminacije iz člena 18, prvi odstavek, PDEU, če v primeru zaprosil tretjih držav za izročitev na podlagi ustavnopravne določbe (v obravnavanem primeru: člen 16(2), prvi stavek, ustave) različno obravnava svoje državljane in državljane drugih držav članic EU, tako da izroči samo zadnjenavedene?

3. Če gre v prej navedenih primerih za kršitev splošne prepovedi diskriminacije iz člena 18, prvi odstavek, PDEU:

Ali je treba sodno prakso Sodišča Evropske unije razumeti tako, da je lahko v primeru, kot je obravnavani, v katerem se, preden pristojni organ odobri izročitev, obvezno izvede nadzor zakonitosti v okviru sodnega postopka, katerega izid pa je za organ zavezujoč samo, če sodišče razglasi izročitev za nedopustno, resna kršitev podana že pri navadni kršitvi prepovedi diskriminacije iz člena 18, prvi odstavek, PDEU ali pa je za obstoj resne kršitve potrebna očitna kršitev?

4. Če za obstoj resne kršitve ni potrebna očitna kršitev:

Ali je treba sodno prakso Sodišča Evropske unije razlagati tako, da je treba obstoj dovolj resne kršitve v primeru, kot je obravnavani, zanikati že, če se lahko vrhovni nacionalni izvršilni organ ob tem, da sodne prakse Sodišča o konkretni zadevi (stvarno področje uporabe splošne prepovedi

⁸ C-424/97, EU:C:2000:357.

⁹ C-224/01, EU:C:2003:513.

diskriminacije iz člena 18, prvi odstavek, PDEU pri izročitvah med državami članicami in Združenimi državami Amerike) ni, za obrazložitev svoje odločitve sklicuje na to, da je skladna s preteklimi odločitvami nacionalnih sodišč v enaki zadevi?“

III. Analiza

27. Treba je opozoriti, da je Zvezna republika Nemčija R. Pisciottija že izročila Združenim državam Amerike, tako da želi R. Pisciotti v okviru spora o glavni stvari uveljavljati odgovornost te države članice zaradi kršitve prava Unije.

28. Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je načelo nepogodbene odgovornosti države za škodo, povzročeno posameznikom zaradi kršitev prava Unije, ki jih je mogoče pripisati državi, del pravnega reda Unije. Sodišče je presodilo, da imajo oškodovanci iz naslova te odgovornosti pravico do odškodnine, če so izpolnjeni trije pogoji, in sicer: namen kršenega pravila prava Unije mora biti priznavanje pravic posameznikom, kršitev tega pravila mora biti dovolj resna in obstajati mora neposredna vzročna zveza med to kršitvijo in škodo, povzročeno oškodovancem.¹⁰

29. Temeljni pogoj, potreben za uveljavljanje odgovornosti države članice, je seveda, da zadnjenavedena krši pravo Unije. V obravnavani zadevi je torej treba določiti, ali je to, da je Zvezna republika Nemčija R. Pisciottija izročila Združenim državam, taka kršitev prava Unije.

30. R. Pisciotti v zvezi s tem trdi, da nacionalno pravilo iz člena 16(2) ustave, v skladu s katerim Zvezna republika Nemčija ne izroča lastnih državljanov, zaradi načela prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva nasprotuje temu, da ga ta država članica izroči.

31. Zato je treba preučiti, ali je treba člena 18 in 21 PDEU razlagati tako, da mora država članica pravilo o prepovedi izročitve lastnih državljanov upoštevati tudi za državljane druge države članice, ki ni zaprosena država članica.

32. Zdi se mi, da je Sodišče na to vprašanje v veliki meri odgovorilo v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin¹¹, v okviru uporabe sporazuma o izročitvi, sklenjenega med državo članico in tretjo državo.

33. Tokrat pa se predlog za sprejetje predhodne odločbe umešča v okvir uporabe sporazuma o izročitvi, sklenjenega med Unijo in tretjo državo, in sicer v obravnavani zadevi Združenimi državami Amerike.

34. Ugotavljam, da v sporazumu EU-ZDA ni pravila, ki bi določalo ali, nasprotno, prepovedovalo razlog za zavrnitev izročitve, zato ker se zaprosilo za izročitev nanaša na državljana zaprosene države. V širšem smislu, kot v stališčih upravičeno navaja Evropska komisija, v tem sporazumu ni nobenega pravila o izročitvi nacionalnih državljanov ali državljanov drugih držav članic iz zaprosene države članice v tretjo državo prosilko. Člen 17 sporazuma EU-ZDA državam, ki so pogodbenice tega sporazuma, dopušča možnost sklicevati se na razloge za zavrnitev, ki izhajajo predvsem iz dvostranske pogodbe o izročitvi ali pa iz ustavnih načel zaprosene države. Zaradi obstoja sporazuma EU-ZDA se torej ne ukine povsem pristojnost držav članic na tem področju.

¹⁰ Glej zlasti sodbo z dne 15. novembra 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874, točka 41 in navedena sodna praksa).

¹¹ C-182/15, EU:C:2016:630.

35. Država članica, kot je Zvezna republika Nemčija, zato ravno ob izvrševanju svoje pristojnosti v svojem ustavnem pravu določi pravilo, da ne izroča lastnih državljanov. Tako pravilo je določeno tudi v členu 7 Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (pogodba o izročitvi med Zvezno republiko Nemčijo in Združenimi državami Amerike) z dne 20. junija 1978¹².

36. Kot pa je Sodišče opozorilo v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin¹³, morajo zadevna nacionalna pravila v položajih, za katere velja pravo Unije, to pravo upoštevati.¹⁴

37. Člen 18 PDEU predvsem s prepovedjo „vsakršne diskriminacije glede na državljanstvo“ zahteva enako obravnavanje oseb, ki so v položaju, ki spada na področje uporabe Pogodb.¹⁵

38. Položaj, ki se obravnava v sporu o glavni stvari, pa brez kakršnega koli dvoma spada na področje uporabe Pogodb v smislu člena 18 PDEU, in to iz dveh razlogov.

39. Prvič, Združene države Amerike so Zvezno republiko Nemčijo za izročitev R. Pisciottija zaprosile v okviru uporabe sporazuma EU-ZDA po njegovem začetku veljavnosti. To zaprosilo torej res spada na področje uporabe akta, ki izhaja iz prava Unije.

40. Drugič, Sodišče je v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin¹⁶, spomnilo, da kadar pravila o izročitvi spadajo v pristojnost držav članic, je treba za presojo področja uporabe Pogodb v smislu člena 18 PDEU ta člen razlagati v povezavi z določbami Pogodbe DEU o državljanstvu Unije. Položaji, ki spadajo na to področje uporabe, so zato zlasti položaji v zvezi z uresničevanjem pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, kot je določena v členu 21 PDEU.¹⁷

41. V zadevi iz postopka v glavni stvari se je R. Pisciotti, italijanski državljan, kot državljan Unije, ki se je gibal proti Nemčiji, skliceval na svojo pravico do prostega gibanja v Uniji, tako da položaj iz postopka v glavni stvari spada na področje uporabe Pogodb v smislu člena 18 PDEU, ki vsebuje načelo nediskriminacije na podlagi državljanstva.¹⁸

42. To pomeni, da ker položaj R. Pisciottija izhaja iz prava Unije, je morala zaprosena država članica pri obravnavi zaprosila za izročitev, ki so ga v zvezi s to osebo vložile Združene države Amerike, spoštovati načelo prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva iz člena 18 PDEU.

43. Po analogiji v zvezi s tem, kar je Sodišče razsodilo v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin¹⁹, se z nacionalnimi pravili o izročitvi, kakršna so ta iz postopka v glavni stvari, uvaja različno obravnavanje glede na to, ali je zadevna oseba nacionalni državljan ali državljan neke druge države članice, saj se z njimi državljanom drugih držav članic, kot je R. Pisciotti, ne priznava varstva pred izročitvijo, ki velja za nacionalne državljane. Tako se lahko s temi pravili vpliva na pravico državljanov drugih držav članic do prostega gibanja v Uniji.²⁰

12 BGBl. 1980 II, str. 646. Člen 7(1) in (3) te pogodbe določa:

„1. Pogodbenicam ni treba izročiti svojih državljanov [...].
[...]

3. Če zaprosena država enega od svojih državljanov ne izroči, zadevo na zahtevo države prosilke predloži svojim pristojnim organom, da je po potrebi mogoče opraviti kazenski pregon.“

13 C-182/15, EU:C:2016:630.

14 Glej točko 27 te sodbe in navedeno sodno prakso.

15 Glej točko 29 te sodbe in navedeno sodno prakso.

16 C-182/15, EU:C:2016:630.

17 Glej točko 30 te sodbe in navedeno sodno prakso.

18 Glej po analogiji sodbo z dne 6. septembra 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, točka 31 in navedena sodna praksa). Glej tudi sklep z dne 6. septembra 2017, Peter Schotthöfer & Florian Steiner (C-473/15, EU:C:2017:633, točka 19 in navedena sodna praksa).

19 C-182/15, EU:C:2016:630.

20 Glej točko 32 te sodbe.

44. Po mnenju Sodišča iz tega sledi, da pomeni v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, neenako obravnavanje, s katerim se dovoli izročitev državljanu Unije, ki je državljan neke druge države članice, kot je R. Pisciotti, omejitev svobode gibanja v smislu člena 21 PDEU.²¹ Taka omejitev je lahko utemeljena le, če temelji na objektivnih razlogih in je sorazmerna s ciljem, ki mu nacionalno pravo legitimno sledi.²²

45. Sodišče je v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin²³, upoštevalo utemeljitev v zvezi s preprečevanjem nevarnosti za nekaznovanost.²⁴ V zvezi s tem je opozorilo, da v skladu s členom 3(2) PEU Unija svojim državljanom zagotavlja območje svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja, na katerem je v povezavi z ustreznimi ukrepi glede kontrole zunanjih meja, azila in priseljevanja ter glede preprečevanja kriminala in boja proti njemu zagotovljeno prosto gibanje oseb.²⁵ Po mnenju Sodišča se v ta kontekst vključuje cilj preprečevanja nekaznovanosti oseb, ki so storile kaznivo dejanje, in je treba tak cilj v skladu s pravom Unije šteti za legitimen.²⁶

46. Vendar kot je Sodišče opozorilo v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin²⁷, ukrepe, ki omejujejo temeljno svoboščino, kot je ta, ki jo določa člen 21 PDEU, objektivni razlogi upravičujejo le, če so nujni za varstvo interesov, ki jih želijo zagotoviti, in če teh ciljev ni mogoče doseči z manj omejevalnimi ukrepi.²⁸

47. V takih okoliščinah, kot so te v sporu o glavni stvari, in ob upoštevanju elementov, ki so bili predloženi Sodišču, menim, da ko so Združene države Amerike zaprosile Zvezno republiko Nemčijo za izročitev R. Pisciottija, ni obstajal alternativen ukrep, ki bi bil manj omejevalen za uresničevanje pravic iz člena 21 PDEU in ki bi omogočal, da bi se prav tako učinkovito dosegel cilj preprečiti nevarnost, da oseba, kot je R. Pisciotti, ki je osumljena storitve kaznivega dejanja, ne bo kaznovana.

48. Namreč, prvič, iz pojasnil, ki jih je nemška vlada na obravnavi predložila Sodišču, izhaja, da člen 7(2) Strafgesetzbuch (kazenski zakonik)²⁹ v nasprotju s trditvami, ki jih je v stališčih navedel zastopnik R. Pisciottija, ni omogočal, da se v tej državi članici sproži kazenski pregon zoper R. Pisciottija zaradi kaznivih dejanj, ki jih je domnevno storil v tretji državi. Eden od pogojev, ki so v tem členu določeni za izvajanje take subsidiarne kazenske pristojnosti, in sicer da ni mogoče izvršiti zaprosene izvršitve, namreč ni bil izpolnjen. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je razlaga navedenega člena, ki jo je v okviru tega postopka navedla nemška vlada, pravilna.

49. Drugič, Sodišče je v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin³⁰, razsodilo, da je treba člena 18 in 21 PDEU razlagati tako, da mora država članica, v kateri je državljan Unije, ki je državljan druge države članice, in ki ji tretja država, s katero je sklenila sporazum o izročitvi, poda prošnjo za izročitev, obvestiti državo članico, katere državljan je navedeni državljan, in glede na okoliščine primera tej državi članici na njeno prošnjo predati tega državljana v skladu z določbami Okvirnega

21 Glej točko 33 navedene sodbe.

22 Glej točko 34 iste sodbe in navedeno sodno prakso.

23 C-182/15, EU:C:2016:630.

24 Glej točko 35 te sodbe.

25 Glej točko 36 te sodbe.

26 Glej točko 37 te sodbe in navedeno sodno prakso.

27 C-182/15, EU:C:2016:630.

28 Glej točko 38 te sodbe in navedeno sodno prakso.

29 BGBI. 1998 I, str. 3322. Iz tega člena izhaja, da se, kar zadeva kaznivo dejanje, storjeno na tujem, nemško kazensko pravo uporablja, kadar se dejanje kaznuje v državi, kjer je bilo storjeno, ali kadar kraj, kjer je bilo dejanje storjeno, ni v pristojnosti nobenega kazenskega sodišča, ter kadar je bil njegov storilec ob nastanku dejstev tujec, ki je bil najden na nacionalnem ozemlju in ni bil izročen – čeprav bi bil v skladu z zakonom o izročitvi lahko izročen glede na vrsto kaznivega dejanja – ker v razumnem roku ni bilo vloženo zaprosilo za izročitev, je bilo to zavrnjeno ali pa same izročitve ni mogoče izvršiti.

30 C-182/15, EU:C:2016:630.

sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami³¹, če je ta država članica na podlagi svojega nacionalnega prava pristojna, da zoper to osebo uvede kazenski postopek za kazniva dejanja, izvršena zunaj njenega nacionalnega ozemlja.³²

50. Ugotavljam, da je Sodišče tako obveznost zaprosene države članice, da obvesti državo članico, katere državljanstvo ima državljan Unije, razvilo v položaju – ki ga Sodišče izrecno poudarja³³ – v katerem med Unijo in tretjo državo v tej zadevi ni bilo sporazuma o izročitvi.

51. Naj dodam tudi, da je več držav članic, ki so v okviru tega postopka predstavile stališča, opozorilo na pravne in praktične težave, ki jih prinaša rešitev Sodišča iz točke 50 sodbe z dne 6. septembra 2016, Petruhhin³⁴. Zlasti je bilo navedeno, da država članica, katere državljanstvo ima državljan Unije, v zvezi s katerim je vloženo zaprosilo za izročitev, v večini primerov verjetno ne bo razpolagala z informacijami, na podlagi katerih bi lahko zaradi pregona izdala evropski nalog za prijetje in nato izročeno osebo kazensko preganjala. Cilj v zvezi s preprečevanjem nevarnosti za nekaznovanost bi bil torej ogrožen. Dalje, člen 16(3) Okvirnega sklepa 2002/584 ter v obravnavani zadevi člen 10(2) in (3) sporazuma EU-ZDA naj bi bila v nasprotju z idejo, da bi moral imeti evropski nalog za prijetje sistematično prednost pred zaprosilom za izročitev.

52. Če bi želelo Sodišče tako obveznost, da mora zaprosena država članica obvestiti državo članico, katere državljanstvo ima državljan Unije, v okviru uporabe sporazuma o izročitvi, kot obstaja med Unijo in Združenimi državami Amerike, potrditi, ugotavljam, da – kot je v pisnih stališčih in na obravnavi navedla nemška vlada – so nemški organi obveščali Italijansko republiko, katere državljan je tožeča stranka. Vodstvo zvezne policije letališča v Frankfurtu na Majni je generalni konzulat Italije tako obvestilo, da je policija R. Pisciottija prišla in ga pridržala na lokalni policijski postaji. V poslanem poročilu so bile predvsem informacije o mednarodnem nalogu za prijetje, na podlagi katerega je bil ta prijet. Poleg tega je bil generalni konzulat Italije obveščen o udeležbi R. Pisciottija na sodišču 18. junija 2013. Po teh izmenjavah je prišlo tudi do posvetovanj med generalnih konzulatom Italije v Frankfurtu na Majni in ministrstvom za pravosodje dežele Hessen. Ministrstvo za pravosodje dežele Hessen je generalni konzulat Italije tako obvestilo, da so bile pripombe R. Pisciottija izčrpno preučene v sklepu Oberlandesgericht Frankfurt am Main (višje deželno sodišče v Frankfurtu na Majni) z dne 22. januarja 2014 in nato zavrnjene ter da je Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče) po preučitvi pripomb R. Pisciottija zavrnilo predlog za izdajo začasne odredbe.

53. Iz teh elementov je razvidno, da je bila Italijanska republika obveščena o zaprosilu za izročitev, ki so ga vložili ameriški organi, ter da med trenutkom, ko je bil R. Pisciotti prijet, in trenutkom njegove izročitve Združenim državam Amerike ni izdala nobenega evropskega naloga za prijetje.³⁵

54. Torej, ob domnevi, da mora Zvezna republika Nemčija spoštovati obveznost obveščanja, kakor jo je Sodišče navedlo v sodbi z dne 6. septembra 2016, Petruhhin³⁶, je treba ugotoviti, da tej državi članici ni mogoče očitati nikakršne kršitve prava Unije, ker je R. Pisciottija izročila Združenim državam Amerike. Posledično ni mogoče uveljavljati odgovornosti navedene države članice zaradi kršitve prava Unije, tako da ni treba preučiti vprašanj, ki jih je predložitveno sodišče postavilo v zvezi z obstojem ali neobstojem dovolj resne kršitve.

31 UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34.

32 Glej točko 50 te sodbe.

33 Glej točki 46 in 47 te sodbe.

34 C-182/15, EU:C:2016:630.

35 To, da Italijanska republika ni izdala evropskega naloga za prijetje, bi bilo zlasti ob upoštevanju izjav, ki jih je v zvezi s tem na obravnavi navedel zastopnik Zvezne republike Nemčije, mogoče pojasniti s tem, da se kaznivo dejanje, ki se očita R. Pisciottiju, v Italiji ni štelo za kaznivo in da bi bilo, kar zadeva dejstva, ki nikakor niso povezana s to državo članico, v navedeni državi vsekakor zelo težko izvesti kazenski pregon.

36 C-182/15, EU:C:2016:630.

55. Glede na te preudarke predlagam, naj se predložitvenemu sodišču odgovori, da je treba člena 18 in 21 PDEU v okoliščinah, kot so te v sporu o glavni stvari, razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da država članica, ki jo tretja država v okviru sporazuma o izročitvi med Unijo in zadnjenavedeno državo zaprosi za izročitev državljana Unije, ki je državljan druge države članice in je v zaproseni državi članici, temu zaprosilu ugoti.

IV. Predlog

56. Ob upoštevanju navedenega Sodišča predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Landgericht Berlin (deželno sodišče v Berlinu, Nemčija), odgovori:

V okoliščinah, kot so te v sporu o glavni stvari, je treba člena 18 in 21 PDEU razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da država članica, ki jo tretja država v okviru sporazuma o izročitvi med Evropsko unijo in zadnjenavedeno državo zaprosi za izročitev državljana Evropske unije, ki je državljan druge države članice in je v zaproseni državi članici, temu zaprosilu ugoti.